

Случај „Штрпци” – у после 20 година зата

После две деценије разних опструкција, 2012. године формиран полицијско--тужилачки тим за истрагу отмице 19 муслиманских цивила који је заслужан за успех у акцији хапшења осумњичених

Случај „Штрпци” две деценије био је под велом тајне, јер су представници државних институција учинили све што су могли да кривци за отмицу и убиство 19 цивила из воза на линији Београд–Бар не буду приведени правди. И поред напора Тужилаштва за ратне злочине, до пре две и по године, због опструкције државних институција, о овом злочину ћутали су сви који су нешто знали, а таквих је било много.

Клупко је почело да се одмотава када је у марту 2012. године формиран нови полицијско-тужилачки тим који је заједно са колегама у Босни и Херцеговини спровео истрагу. Од тада до данас саслушано је више од 100 сведока у региону и широм Европе и то је довело до великог успеха тима тужиоца Владимира Вукчевића и прошлонедељног хапшења 15 особа осумњичених за злочин у „Штрпцима”.

Нови тим, у коме се није нашао нико од полицајаца који су до тада радили на овом случају, формиран је пошто више од пет година, од 2007. до 2012. године, полиција није реаговала на захтев тужиоца за ратне злочине да се доставе потребна обавештења која би довела до откривања нових чињеница. Ти нови људи су најзаслужнији што је случај „Штрпци” померен са мртве тачке.

Упућени кажу да је за решавање злочина подједнако заслужан и босански тим, односно сарадња на основу протокола између Србије и БиХ који је омогућио заједнички и координиран рад на овом предмету. Резултат је познат – прошлог петка ухапшено је 15 особа, петоро у Србији и десеторица у БиХ. Хапшење је изведено истовремено како би била спречена могућност утицаја на сведоке.

У случају „Штрпци”, опструкције су почеле одмах након што се злочин догодио. Штавише, служба за безбедност на железницама имала је дан раније информацију да се спрема отмица из овог воза, али на то нико од надлежних институција, ни полиција, ни војска, ни државна безбедност, нису реаговали. То је откривено још у поступку против Небојше Ранисављевића, који је једини одговарао за овај злочин пред Вишим судом у Бијелом Пољу. Још тада се испоставило да су високи званичници тадашње Савезне Републике Југославије, представници Министар-

Како се десио злочин

Воз 671 који је саобраћао на линији Београд–Бар у станици Штрпци крај Рудог. Никада до тада није се састао са паравојне јединице у маскирним униформама. И у Србије и Црне Горе. Међу њима је било и држављанско Прелово где су их опљачкали и претукли. Потом су у Мушићи крај Дрине, где су их ликвидирали из ватреног воза, јесте чињеница да су починиоци унапред зна-

ства одбране, Војске Југославије, Министарства унутрашњих послова, Државне безбедности били упознати са оним што ће се догодити 27. фебруара 1993. године на станици Штрпци.

У поверљивој информацији коју је генералном директору Железничко-транспортног предузећа Београд упутио директор Сектора за одбрамбене припреме и заштиту Митар Мандић, 1. фебруара 1993. године се наводи: „Ових дана, тачније 28. јануара 1993. обавештен сам од шефа Секције СТП Ужице Живанића да ће припадници Српске војске општине Рудо извршити заустављање воза и одвођење путника. Читава акција одвијала би се на делу пруге Београд–Бар која пролази кроз Босну и Херцеговину. Вероватно у укрсници Штрпци или стајалишту Голеш.”

Поводом те информације, директор Сектора за одбрамбене припреме и заштиту предузео је низ активности о којима извештава генералног директора. Он је обавестио најужи стручни ко-

Успех ашкавања

рмиран је нови
мана из воза Београд–Бар,

К

фото Бета

о у 15 сати и 48 минута, 27. фебруара 1993. стао је у
е заустављао на том месту. У воз су ушли припадни-
. Из воза су извели 20 особа, углавном Бошњака из
ана БиХ. Одвели су их у салу основне школе у месту
су их, везане, одвели у гаражу у вишеградском селу
реног оружја. Оно што злочин у Штрпцима чини стра-
нали ко се налази у возу.

легијум ЖТП, одржао састанак са представни-
цима полиције и службе Државне безбедности,
МУП-а Србије и на крају обавио разговор са по-
моћником министра одбране Србије, генера-
лом Кузмановићем. Генерал је преузео обавезу
да о најави отмице обавести министра одбране
Републике Србије, а овај Војску Југославије.

У архивама и публикацијама које је о случа-
ју „Штрпци” објавио адвокат Драгољуб Тодо-
ровић, пуномоћник оштећених, остало је за-
бележено да је 1994. године тадашњи окружни
туžilач Милена Инић-Дреџун, као сведоке
против Лукића, предложила двојицу полица-
јаца пратилаца воза, отправника возова у ста-
ници Штрпци и тројицу полицајаца из Ужица,
који су били путници воза, пошто су приватно
путовали из Ужица у Прибој. Воз 671 из кога су
27. фебруара 1993. године, на станици Штрпци,
отети путници имао је скоро 1.000 путника, ко-
ји су били очевици отмице.

Бивши припадник Армије БиХ осумњичен за злостављање српских цивила у Сарајеву

Привођење бившег припадника Армије БиХ Заи-
ма Лаличића (1959), ког су јуче ухапсили полициј-
ски службеници СИПА на подручју сарајевског на-
сеља Илица, резултат је сарадње тужилаштва за
ратне злочине Србије и БиХ која се спроводи на
основу Протокола о сарадњи у процесуирању по-
чинилаца ратних злочина. На основу уступљених
информација и доказа са Тужилашством за ратне
злочине Републике Србије, Лаличића Тужилаштво
БиХ терети за нечовечно поступање и физичко
злостављање више особа српске националности,
као и вишеструко силовање и сексуално злоста-
вљање једне жене српске националности.
Жртве су биле незаконито затворене у једном
објекту на подручју насеља Храсница током 1992.
и 1993. године. Претходно је, у августу ове годи-
не, на основу сарадње са Тужилашством за ратне
злочине Републике Србије, подигнута оптужница
против четворице бивших припадника Армије БиХ
за ратни злочин против српских цивила у избе-
гличкој колони из Горажда 27. августа 1992. го-
дине, када је убијена 21 особа.

Р. Х.

У то време, од отмице је прошло само годину
дана и постојала је могућност препознавања от-
мичара, поготово када је Лукић био у затвору.
Тужитељка тада није предложила саслушање
кондуктера, машиновође и његовог помоћника,
иако је постојао комплетан материјал са изјава-
ма који је сачинила железница. Сведоцима који
су могли да помогну у решавању случаја преће-
но је, а једном од њих је поручено да ће добити
метак у чело уколико препозна Лукића.

Истражни судија Окружног суда у Београду,
Драгослав Ракић испитао је окривљеног Луки-
ћа, који је негирао сваку повезаност са отми-
цом. У току истраге није обављено препозна-
вање Лукића у складу са одредбама Закона о
кривичном поступку. Истрага је трајала само
20 дана, после чега судија, уместо да достави
списе тужилашству да оно одлучи да ли ће поди-
ћи оптужницу, како је то уобичајено, сам пише
предлог кривичном већу Окружног суда да об-
устави истрагу пошто нема доказа да је окрив-
љени учинио кривично дело. По овом члану
171 Закона о кривичном поступку, на који се
позвао судија, у предметима у којима је захтев
за спровођење истраге ставио јавни тужилац
није поступио ниједан истражни судија у бив-
шој и тадашњој Југославији.

Лукић је изручен Републици Српској иако
нису постојали законски услови за то, пошто
Република Српска није имала статус државе и
није била међународно призната.

Приликом доласка у Републику Српску Ми-
лан Лукић, не само да није притворен, већ је
дочекан као херој.

У Хагу је осуђен на доживотни затвор.

Доротеа Чарнић